

Posudek oponenta na diplomovou práci

oponentský posudek

Jméno posuzovatele: Mgr. Jan Mourek, Ph.D.

Datum: 6. 9. 2011

Autor: Bc. Kristýna Sedláčková

Název práce: Školní zoologická exkurze pro žáky ZŠ/SŠ do Zoologické zahrady Brno se zaměřením na studium chování zvířat

Cíle práce

Převzato z textu práce:

- charakterizovat Zoologickou zahradu Brno jako výchovně vzdělávací centrum
- provést analýzu učebnic přírodopisu a biologie pro základní a gymnaziální vzdělávání se zaměřením na etologii
- vypracovat návrh exkurze se zaměřením na chování zvířat a vybrat vhodné živočichy pro pozorování žáků
- k navržené exkurzi vytvořit soubor pracovních listů s úlohami různé náročnosti
- ověřit pracovní listy se žáky a na základě pilotáže sestavit jejich konečnou podobu

Cíle práce jsou pro didakticky zaměřenou diplomovou práci relevantní, jasně a srozumitelně formulované.

Struktura (členění) práce, odpovídá požadovanému? ANO NE

Rozsah práce (počet stran textu, počet stran příloh): 99 stran textu včetně seznamu literatury, 35 stran vázaných příloh, 13 stran příloh na volných listech

Je uveden anglický abstrakt a klíčová slova, ANO NE - **abstrakt ano, klíčová slova ne**

Je uveden seznam zkratk? ANO NE - v práci ale nejsou použity zkratky, které by vyžadovaly vysvětlení, případně jsou vysvětleny přímo v textu a na dalších místech se už neobjevují.

Členění práce z větší části odpovídá zvyklostem. Poněkud neobvyklé je zařazení vytvořených výukových materiálů (metodické pokyny pro učitele, návrh pracovního listu a autorským řešením) před kapitolu výsledky. Má to ale svou logiku, čtenář se nejprve seznámí s didaktickými materiály, následně se dozví výsledek jejich ověření v praxi.

Literární přehled:

Odpovídá tématu? ANO NE

Je napsán srozumitelně? ANO NE

Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů? ANO NE

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? ANO NE

Jak student pracuje se zdroji?

V podkapitole věnované významu a didaktickým aspektům exkurzí využila autorka řadu vhodně vybraných cizojazyčných vědeckých článků, což zasluhuje pochvalu.

V kapitole věnované etologii jako vědní disciplíně pak využívá především několik

vysokoškolských učebnic, hlavně klasická díla prof. Veselovského. Zde bych uvítal, kdyby autorka zahrнула i některé aktuální cizojazyčné monografie nebo review a alespoň stručně nastínila současné trendy, především propojení etologie a molekulární fylogenetiky, výzkum komunikace živočichů na molekulární úrovni atd. Je ale pravda, že z hlediska výuky na ZŠ a SŠ jsou to témata příliš pokročilá.

V kapitole věnované ZOO Brno se autorka opírá především o webové stránky této ZOO. Doporučil bych využít například výroční zprávy, které jsou na tomto webu ke stažení od roku 2003.

Některé citace pramenů v textu neodpovídají seznamu literatury (např. na str. 22 Papáček, 1997 místo Papáček a kol., 2000) nebo v seznamu literatury chybějí (Krebs, Davies, 1993).

Materiál a metody (postup práce):

Byly zvolené metody vhodné k dosažení stanovených cílů? ANO NE

Jsou metody srozumitelně popsány? ANO NE

V kapitole metodika postrádám bližší informace o konkrétních školách a třídách, se kterými autorka provedla pilotní exkurze. Je také škoda, že autorka nezískala zpětnou vazbu od žáků a učitelů ve formě hodnotících dotazníků.

Dále považuji za chybu (což sama v textu přiznává), že se autorka nepokusila navázat spolupráci s pracovníky ZOO Brno. Je ale otázka, jestli by o ni měli zájem, vzhledem k tomu, že má tato ZOO řadu vlastních vzdělávacích programů.

Praktická část (výsledky):

Obsahuje práce pedagogický výzkum? ANO NE

Odpovídá výzkum potřebám práce? ANO NE

Je dokumentace výsledků dostačující? ANO NE - v čem jsou nedostatky?

Postačuje množství výsledků ke splnění cílů? ANO NE – co chybí, v čem je nedostačující?

Autorka neprovedla pedagogický výzkum v pravém slova smyslu, ale vhodným způsobem vyhodnotila úspěšnost řešení jednotlivých praktických úloh. Dále zhodnotila zpracování etologické problematiky ve vybraných učebnicích základních škol. Zde se nesnažila o nějakou exaktní analýzu, což by ani nebylo účelné.

Diskuze:

Je opravdu diskuzí, nejde jen o konstatování vlastních výsledků? ANO NE

Jsou výsledky porovnávány s literaturou? ANO NE částečně

Jsou uvedeny nějaké hypotézy či návrhy na další řešení problematiky? ANO NE

Autorka v diskusi porovnává své výsledky s jednou obdobně zaměřenou diplomovou prací, jinak se opírá především o vlastní úsudek. Na řadě míst by bylo vhodné podpořit tvrzení citacemi pramenů, které hojně využívala v teoretické části práce.

Jinak je diskuse psána zajímavě, obsahuje řadu netriviálních postřehů a myšlenky na sebe dobře navazují.

Bylo by také vhodné, aby autorka v diskusi porovнала své výukové materiály se stávajícími výukovými programy ZOO BRNO, nabízí se např. srovnání s programem Etologie, který zmiňuje v kapitole 2.3.

Závěr:

Je výstižný? ANO NE

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Postrádám anglický název práce. Oceňuji, že autorka zařadila do práce řadu zdařilých vlastních fotografií sledovaných zvířat. Je škoda, že nepřipojila alespoň pár snímků z průběhu exkurzí. U tabulek, které pokračují na další straně by bylo vhodné zopakovat záhlaví (Tab. 3 a 4 na str. 86 - 88). V autorském řešení pracovních listů (texty psané kurzívou) autorka na řadě míst chybí mezera mezi dvěma slovy. Jinak je grafika většinou v pořádku.

Jazyk práce je velmi kultivovaný, text je čtivý a logicky členěný.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Diplomovou práci Kristýny Sedláčkové považuji za velmi zdařilou, všechny stanovené cíle podle mého názoru splnila. Chtěl bych vyzdvihnout především autorčinu invenci při vymyšlení praktických úkolů a velmi dobrý vhled do etologické problematiky. Velmi vhodně vybrala modelové živočichy pro demonstraci různých typů chování. Úkoly jsou zajímavé, netriviální, jsou mezi nimi i problémově pojaté úlohy. Drobné nedostatky práce jsou tím bohatě vyváženy.

Otázky a připomínky oponenta:

1. V exkurzi jste zařadila celkem 14 úkolů, což je poměrně hodně a na každou úlohu zbývá poměrně málo času. Nebylo by vhodnější rozdělit úkoly mezi různé skupiny žáků, nechat je pracovat nějaký čas samostatně a na konec exkurze nechat skupiny referovat ostatním?
2. V práci neuvádíte, které prameny jste použila pro tvorbu pracovních listů, ani zdroje obrázků použitých v pracovních listech. Bylo by vhodné je uvést např. v metodice nebo připojit jako podkapitolu přehled citací k jednotlivým úlohám (Veselovský 2005 atd.)
3. Na str. 75 uvádíte jako správné řešení úkolu, že přilba kasuára slouží k rozhrnování větví a k získávání potravy. Nemůže hrát určitou roli v pohlavním výběru jako ozdoba samice? U tohoto druhu je totiž převrácená role rodičů - o potomstvo pečuje samec, samice je pestřejší.

Návrh hodnocení oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně   velmi dobře   dobře   nevyhověl(a)

Podpis oponenta: